

Zagadnienia oraz przykładowe pytania pomocne w przygotowaniu się do egzaminu z psychologii, opracowane zostały przez Zespół Psychologów Centrum Edukacji Nauczycielskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.

WYKŁAD 1: PRZEDMIOT I ZADANIA PSYCHOLOGII. WSPÓŁCZESNE KIERUNKI W PSYCHOLOGII.

WAŻNE ZAGADNIENIA:

- Czym zajmuje się psychologia?
- Jakie są główne zadania psychologii?
- Czym różni się psychologia naukowa od stosowanej?
- Jaki cel wychowania stawia sobie kierunek psychodynamiczny / poznawczy / behawioralny / humanistyczny / ewolucjonistyczny / biologiczny w psychologii?
- Czym zajmują się badacze należący do nurtu psychodynamicznego / poznawczego / behawioralnego / humanistycznego / ewolucjonistycznego / biologicznego w psychologii?
- Jak postrzegają naturę ludzką przedstawiciele kierunku psychodynamicznego / poznawczego / behawioralnego / humanistycznego / ewolucjonistycznego / biologicznego w psychologii?

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

1. Przedstawiciele, której koncepcji w psychologicznej uważają, że zachowaniem człowieka kierują instynkty i popędy:
 - a) Koncepcji behawiorystycznych
 - b) Koncepcji poznawczych
 - c) Koncepcji psychodynamicznych
 - d) Koncepcji humanistycznych
2. Popęd, nieświadomość, konflikt to pojęcia charakterystyczne dla:
 - a) Koncepcji behawiorystycznych
 - b) Koncepcji poznawczych
 - c) Koncepcji psychodynamicznych
 - d) Koncepcji humanistycznych
3. Procesy zachodzące w mózgu i układzie nerwowym to główny temat badań kierunku:
 - a) Behawiorystycznego
 - b) Biologicznego
 - c) Ewolucjonistycznego
 - d) Poznawczego

4. Przystosowanie psychiczne ukształtowane w drodze ewolucji to główny temat badań kierunku:
 - a) Behawiorystycznego
 - b) Biologicznego
 - c) Ewolucjonistycznego
 - d) Poznawczego
5. Główny przedmiot badań kierunku ewolucjonistycznego w psychologii to:
 - a) Procesy zachodzące w mózgu i układzie nerwowym
 - b) Nieświadome popędy i konflikty
 - c) Przystosowanie psychiczne ukształtowane w drodze ewolucji
 - d) Procesy warunkowania
6. Behawioryści uważają, że zachowanie jednostki zdeterminowane jest przez:
 - a) Warunki środowiskowe
 - b) Procesy biochemiczne zachodzące w układzie nerwowym
 - c) Procesy umysłowe
 - d) Emocje
7. Behawioryści nie uwzględniają takich właściwości człowieka jak:
 - a) Zewnętrzna sterowność
 - b) Działanie i przystosowanie pod wpływem kar i nagród
 - c) Emocje
 - d) Potrzeba samorealizacji
8. Myślenie, język, wyobrażenia, rozwiązywanie problemów to problematyka, którą zajmuje się:
 - a) Psychologia poznawcza
 - b) Behawioryzm
 - c) Psychologia humanistyczna
 - d) Kierunek psychodynamiczny w psychologii
9. Przedmiotem badań kierunku humanistycznego w psychologii jest:
 - a) Doświadczenie ludzkie i potencjał ludzki
 - b) Język
 - c) Specyficzne reakcje zewnętrzne
 - d) Procesy zachodzące w mózgu i układzie nerwowym

10. Przekonanie, że głównym zadaniem człowieka jest dążenie do rozwoju swego potencjału, możliwości i umiejętności żywią przedstawicieli koncepcji:
- Poznawczych
 - Ewolucjonistycznych
 - Humanistycznych
 - Psychodynamicznych
11. Głównym działaniem człowieka jest dążenie do realizacji własnego potencjału, do samorozwoju. Przedstawiciel którego nurtu psychologicznego mógłby tak powiedzieć:
- Behawiorystycznego
 - Humanistycznego
 - Psychodynamicznego
 - Poznawczego
12. Nieświadomość to pojęcie stworzone przez twórców:
- Koncepcji behawiorystycznych
 - Koncepcji poznawczych
 - Koncepcji psychodynamicznych
 - Koncepcji humanistycznych
13. Który kierunek w psychologii zakłada, że natura ludzka jest w pełni zdeterminowana przez środowisko?
- Kierunek psychodynamiczny
 - Kierunek behawiorystyczny
 - Kierunek biologiczny
 - Kierunek poznawczy
14. Która koncepcja psychologiczna zakłada, że podstawowym dążeniem człowieka jest przekazanie własnych genów, przetrwanie?
- Koncepcja psychodynamiczna
 - Koncepcja humanistyczna
 - Koncepcja biologiczna
 - Koncepcja ewolucjonistyczna

**WYKŁAD 2 i 3: PROCESY POZNAWCZE:
SPOSTRZEGANIE, UWAGA, MYŚLENIE, ROZWIĄZYWANIE
PROBLEMÓW, PROCESY DECYZYJNE, PAMIĘĆ.**

WAŻNE ZAGADNIENIA:

- Co to jest uwaga?
- Jakie funkcje pełni uwaga?
- Czym różni się uwaga dowolna od mimowolnej?
- Jakie bodźce przyciągają uwagę mimowolną / dowolną?
- Jak kierować zasobami uwagi?
- Jak w psychologii definiuje się proces spostrzegania?
- Wymień etapy procesu spostrzegania.
- Jakie czynniki wpływają na proces spostrzegania?
- Dlaczego ulegamy złudzeniom w procesie spostrzegania?
- Jak w psychologii definiuje się „myślenie”?
- Co to są schematy poznawcze? Jak są zbudowane?
- Podaj przykłady schematów poznawczych.
- Odnosząc się do wiedzy o schematach poznawczych wyjaśnij, co to są schematy pojęć / zdarzeń / osób? Co to są mapy umysłowe / wyobrażenia wzrokowe?
- Czym różni się skrypt od schematu zdarzeń?
- Czym różni się problem zamknięty od otwartego / dobrze zdefiniowany od źle zdefiniowanego?
- Czym różni się heurystyka od algorytmu?
- Odnosząc się do wiedzy o procesach poznawczych wskaż, jakie muszą być spełnione warunki, aby człowiek mógł podjąć decyzję w sposób przemyślany – racjonalny?
- Odnosząc się do wiedzy o procesach poznawczych, wskaż fazy rozwiązywania problemów prowadzące do racjonalnego podejmowania decyzji.
- Co to są zasady ekonomii poznawczej? W jakich warunkach je stosujemy?
- Podaj przykłady działania zasad ekonomii poznawczej.
- Na czym polega zasada zakotwiczenia / reprezentatywności / dostępności / selektywności / ulegania obrazowym przykładom?
- Jakie czynniki ułatwiają / utrudniają rozwiązywanie problemów?
- Czym, wg koncepcji E. Nęcki, różni się twórczość płynna od skryzalizowanej?
- Jakie cechy charakteryzują osobowość twórczą?
- Od czego zależą zdolności twórcze jednostki?
- Wymień warunki sprzyjające twórczemu myśleniu.
- Wymień przeszkody utrudniające twórcze myślenie.

- Czy myślenie twórcze zależy od inteligencji?
- Wymień etapy procesu zapamiętywania.
- Odnosząc się do koncepcji bloków pamięci wyjaśnij co to jest pamięć sensoryczna / zmysłowa / operacyjna / krótkotrwała / długotrwała?
- Czym różni się wydobywanie od przypominania informacji?
- Jakim zniekształceniom ulegają informacje w naszej pamięci?
- Jakie czynniki wpływają na efektywność zapamiętywania?

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

1. Percepcja w wąskim ujęciu to inaczej:
 - a) Odbiór wrażeń
 - b) Spostrzeganie
 - c) Identyfikowanie obiektu
 - d) Rozpoznanie obiektu
 - e)
2. Percepcja to:
 - a) Ocena wielkości i kształtu obiektu
 - b) Określenie funkcji spostrzeganego przedmiotu
 - c) Nadanie nazwy spostrzeganemu obiektowi
 - d) Koncentrowanie uwagi na spostrzeganym przedmiocie
3. Etapem procesu spostrzegania nie jest:
 - a) Odbiór wrażeń
 - b) Percepcja
 - c) Pojawianie się złudzeń
 - d) Identyfikacja – rozpoznawanie obiektu
4. Percepcja jako faza procesu spostrzegania to:
 - a) Ocena wielkości, kształtu i położenia obiektu
 - b) Określenie funkcji spostrzeganego przedmiotu
 - c) Nadanie nazwy spostrzeganemu obiektowi
 - d) Koncentrowanie uwagi na spostrzeganym przedmiocie
5. Jedną z faz spostrzegania jest:
 - a) Pojawienie się złudzeń
 - b) Podejmowanie decyzji czy w polu spostrzeżeniowym pojawił się nowy bodziec
 - c) Identyfikacja – rozpoznawanie obiektu
 - d) Koncentracja uwagi na spostrzeganym obiekcie
6. Identyfikacja i rozpoznawanie spostrzeganego obiektu służy określeniu jego:
 - a) Kształtu
 - b) Wielkości
 - c) Funkcji
 - d) Położenia
7. Dla przebiegu procesu spostrzegania najmniejsze znaczenie ma:
 - a) Kontekst, w jakim zamieszczono spostrzegane informacje
 - b) Wiedza i zgromadzone doświadczenia jednostki
 - c) Aktywność umysłu podczas przetwarzania informacji
 - d) Potencjał intelektualny jednostki
8. Na przebieg procesu spostrzegania wpływa przede wszystkim:
 - a) Poziom inteligencji człowieka
 - b) Kontekst, w jakim spostrzegana informacja została zamieszczona
 - c) Pojemność pamięci krótkotrwałej człowieka
 - d) Pasywność umysłu podczas przetwarzania informacji
9. Złudzenia percepcyjne są dowodem:
 - a) Wpływu kontekstu na proces spostrzegania
 - b) Wpływu inteligencji na proces spostrzegania
 - c) Fazowości procesu spostrzegania
 - d) Nieprawidłowego funkcjonowania układu nerwowego
10. Kiedy przeglądasz gazetę w celu znalezienia przepisu na obiad, twój umysł aktywizuje głównie proces poznawczy określany jako:
 - a) Myślenie dedukcyjne
 - b) Uwaga dowolna
 - c) Uczenie się
 - d) Zapamiętywanie
11. Do funkcji uwagi zaliczamy:
 - a) Kodowanie informacji
 - b) Wydobywanie informacji
 - c) Odkodowywanie informacji
 - d) Przeszukiwanie informacji

12. Za zdolność do wybiórczego skupiania się na części wejściowego materiału sensorycznego, aby oddzielić bodźce znaczące od nieistotnych odpowiadają:
- Procesy uwagi
 - Procesy podejmowania decyzji
 - Procesy rozwiązywania problemów
 - Procesy uczenia się
13. Który z wymienionych niżej procesów przetwarzania informacji nie opisuje funkcji uwagi:
- Przeszukiwanie pola percepcyjnego
 - Selektywność informacji
 - Czułość na pojawiające się bodźce percepcyjne
 - Zapamiętywanie spostrzeżonych bodźców
14. Selekcja informacji oraz kontrola czynności jednoczesnych to funkcje:
- Myślenia
 - Uwagi
 - Uczenia się
 - Pamięci
15. Informacje dobrze znane i wielokrotnie już przetwarzane uruchamiają:
- Mimowolne (automatyczne) procesy uwagi
 - Dowolne (świadomie kierowane) procesy uwagi
 - Proces warunkowania sprawczego
 - Proces zapamiętywania
16. Do metod wydobywania informacji z pamięci należy:
- Rozpoznawanie informacji
 - Kodowanie informacji
 - Powtarzanie opracowujące
 - Powtarzanie podtrzymujące
17. Do trzech bloków pamięci nie należy:
- Pamięć sensoryczna
 - Pamięć klasyczna
 - Pamięć krótkotrwała
 - Pamięć długotrwała
18. Pamięć sensoryczna to:
- Pamięć długotrwała
 - Pamięć krótkotrwała
 - Rejestr sensoryczny
 - Rejestr operacyjny
19. Pamięć długotrwała to:
- Pamięć mechaniczna
 - Pamięć sensoryczna
 - Magazyn wiedzy, umiejętności i doświadczeń
 - Magazyn przeżyć emocjonalnych
20. Pamięć krótkotrwała to:
- Pamięć mechaniczna
 - Magazyn przeżyć emocjonalnych
 - Pamięć operacyjna
 - Magazyn wiedzy i umiejętności
21. Duża pojemność oraz bardzo krótki czas przechowywania informacji (0,5-2 sekund) to cechy bloku pamięci:
- Sensorycznej
 - Operacyjnej
 - Długotrwałej
 - Krótkotrwałej
22. Bardzo duża (niemal nieograniczona) pojemność oraz bardzo długi czas przechowywania informacji to cechy bloku pamięci:
- Sensorycznej
 - Operacyjnej
 - Długotrwałej
 - Krótkotrwałej
23. Wydobywanie informacji z pamięci odbywa się poprzez proces:
- Kodowania informacji
 - Przekodowywania informacji
 - Przechowywania informacji
 - Rozpoznawania informacji
24. Myślenie indukcyjne to:
- Tworzenie map umysłowych
 - Konstruowanie hipotezy na podstawie dostępnych faktów
 - Wyciąganie wniosków z przesłanek zgodnie z prawami logiki
 - Weryfikacja pomysłów

25. Myślenie dedukcyjne to:
- a) Tworzenie map umysłowych
 - b) Konstruowanie hipotezy na podstawie dostępnych faktów
 - c) Wyciąganie wniosków z przesłanek zgodnie z prawami logiki
 - d) Weryfikacja pomysłów
26. Do struktur wiedzy nie należą:
- a) Schematy pojęć
 - b) Mapy umysłowe
 - c) Schematy emocji
 - d) Skrypty
27. Pojęcie zawiera:
- a) Cechy wspólne dla danej klasy obiektów
 - b) Sposoby działania
 - c) Przepisy dotyczące zachowania się w danej sytuacji
 - d) Reprezentację poznawczą przestrzeni fizycznej
28. Skrypty to:
- a) Schematy zdarzeń
 - b) Schematy osób
 - c) Schematy pojęć
 - d) Reprezentacja przestrzeni fizycznej
29. Mapy umysłowe to:
- a) Schematy zdarzeń
 - b) Schematy osób
 - c) Schematy pojęć
 - d) Reprezentacja przestrzeni fizycznej
30. Mapy umysłowe tworzymy używając:
- a) Wyobraźni wzrokowej
 - b) Myślenia
 - c) Spostrzegania
 - d) Pamięci
31. Tworzenie nowych schematów poznawczych za pomocą przekształcania dostępnych informacji to główna funkcja:
- a) Procesów myślenia
 - b) Pamięci sensorycznej
 - c) Procesów uwagi
 - d) Selekcji informacji wpływających do organizmu
32. Możliwości myślenia twórczego człowieka nie zależą od:
- a) Stopnia jego motywacji do pracy
 - b) Jego potencjału intelektualnego
 - c) Stopnia samoakceptacji
 - d) Atmosfery i warunków, w których twórcze myślenie ma zostać uruchomione
33. Do blokad twórczego myślenia należy:
- a) Perfekcjonizm
 - b) Struktura próbna
 - c) Niski iloraz inteligencji
 - d) Myślenie indukcyjne
34. Do faz rozwiązywania problemów nie należy:
- a) Dostrzeganie problemu
 - b) Analiza sytuacji problemowej
 - c) Fiksacja funkcjonalna
 - d) Realizacja i ocena rozwiązania
35. Strategia rozwiązywania problemów to:
- a) Metoda prób i błędów
 - b) Koncentracja na emocjach
 - c) Algorytm
 - d) Olśnienie
36. Szczegółowe, precyzyjne i niezawodne strategie rozwiązywania problemów nazywane są:
- a) Algorytmami
 - b) Sylogizmami
 - c) Heurystykami
 - d) Zasadami ekonomii poznawczej
 - e)
37. Wyznaczają ogólne zasady postępowania, są słabo określone i nie gwarantują uzyskania najlepszego rozwiązania problemu. To:
- a) Algorytmy
 - b) Sylogizmy
 - c) Heurystyki
 - d) Mapy umysłowe

38. Przykład problemu zamkniętego to:
- Jak napisać dobry podręcznik akademicki?
 - Jak napisać poradnik psychologiczny?
 - Jak rozwiązać algorytmiczne zadanie matematyczne?
 - Jak spędzić miło weekend?
39. Do czynników utrudniających rozumowanie i rozwiązywanie problemów nie należy:
- Fiksacja funkcjonalna
 - Nastawienie umysłowe
 - Efekt tendencyjności przekonań
 - Myślenie sylogistyczne
40. Strategia ekonomii poznawczej polega na:
- Minimalizowaniu wysiłku wkładanego w podejmowanie decyzji i formułowanie sądów
 - Zastosowaniu najbardziej efektywnych sposobów działania
 - Wyborze najlepszego pomysłu
 - Weryfikacji wytworzonych pomysłów
41. „Zdarzenie jest tym bardziej prawdopodobne, im łatwiej można je przywołać z pamięci”, to opisująca proces poznawczy zasada określana jako:
- Zakotwiczenia
 - Reprezentatywności
 - Selektywności
 - Dostępności

WYKŁAD 4: UCZENIE SIĘ

WAŻNE ZAGADNIENIA:

- Jak w psychologii definiuje się uczenie się?
- Wymień podstawowe typy uczenia.
- Czym różni się warunkowanie sprawcze od warunkowania klasycznego / modelowania?
- Podaj przykład sytuacji warunkowania, w której zachodzi proces generalizacji / różnicowania bodźców.
- Co oznacza pojęcie wygaszania zachowania?
- Czym różnią się wzmocnienia pozytywne od negatywnych? Podaj po jednym przykładzie takich wzmocnień.

- Jakimi technikami, zgodnie z koncepcjami warunkowania, można zmniejszać / zwiększać prawdopodobieństwo pojawienia się danego zachowania?
- Kiedy i jakie kary są nieskuteczne?
- Jakie są zasady stosowania konstruktywnej kary?
- Jakie warunki powinien spełnić model, by obserwator mógł uczyć się od niego przez naśladownictwo?

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

- Względnie trwała zmiana zachowania lub potencjału zachowania wynikająca z doświadczenia to definicja procesu określanego jako:
 - Zapamiętywanie
 - Uczenie się
 - Myślenie
 - Rozwiązywanie problemów
- Bodziec bezwarunkowy, reakcja bezwarunkowa, odruch to pojęcia odnoszące się do procesu:
 - Warunkowania klasycznego
 - Warunkowania sprawczego
 - Wygaszania
 - Generalizacji
- Uczenie się o konsekwencjach własnego zachowania to podstawa:
 - Warunkowania klasycznego
 - Warunkowania sprawczego
 - Wygaszania
 - Generalizacji
- Uczenie się przewidywalnych sygnałów to podstawa:
 - Warunkowania klasycznego
 - Warunkowania sprawczego
 - Wygaszania
 - Generalizacji
- Technika służąca zmniejszeniu prawdopodobieństwa wystąpienia danej reakcji to:
 - Kara
 - Wzmocnienie pozytywne
 - Wzmocnienie negatywne
 - Modelowanie

6. Kara, nagroda, wzmacnianie zachowań to pojęcia związane przede wszystkim z procesem:
 - a) Modelowania
 - b) Odwrażliwiania
 - c) Warunkowania sprawczego
 - d) Warunkowania klasycznego
7. Dobrze zdany egzamin po dużym wysiłku włożonym w naukę to przykład:
 - a) Wzmocnienia negatywnego
 - b) Wzmocnienia pozytywnego
 - c) Kary
 - d) Warunkowania klasycznego
8. Uczeń, który bardzo lubi szkołę, zarówno lekcje jak i przerwy, na dźwięk dzwonka reaguje radością. Jest to wynikiem:
 - a) Warunkowania instrumentalnego
 - b) Uczenia się metodą prób i błędów
 - c) Warunkowania klasycznego
 - d) Wzmacniającego działania dzwonka
9. Do najprostszych form uczenia się zaliczamy:
 - a) Warunkowanie klasyczne
 - b) Uczenie się mechaniczne
 - c) Uczenie się przez wgląd
 - d) Uczenie się przez obserwację
10. Do najprostszych form uczenia się zaliczamy:
 - a) uczenie się logiczne
 - b) warunkowanie sprawcze
 - c) myślenie indukcyjne
 - d) uczenie się przez wgląd
11. Do najprostszych form uczenia się zaliczamy :
 - a) uczenie się przewidywalnych sygnałów
 - b) uczenie się mechaniczne
 - c) uczenie się logiczne
 - d) uczenie się przez wgląd

12. Uczenie się przez obserwację to:
 - a) Modelowanie
 - b) Warunkowanie sprawcze
 - c) Uczenie się mechaniczne
 - d) Uczenie się przewidywalnych sygnałów

WYKŁAD 5 I 6: EMOCJE I STRES

WAŻNE ZAGADNIENIA:

- Jakie funkcje pełnią emocje?
- Jakie funkcje pełnią emocje podstawowe: złość / szczęście / smutek / strach / wstyd?
- Jaką funkcję w procesach emocjonalnych pełni ciało migdałowe?
- Jakie czynniki wywołują / hamują zachowania agresywne?
- Co oznacza pojęcie deindywidualizacji?
- W jaki sposób emocje modyfikują przebieg procesów poznawczych? Kiedy wpływ emocji jest największy?
- O czym mówi prawo Yerkesa-Dodsona?
- Co podnosi skuteczność wykonania zadań trudnych i złożonych / łatwych, zgodnie z prawem Yerkesa-Dodsona?
- Wymień stadia Ogólnego Zespołu Adaptacyjnego opisane w koncepcji H. Sely'ego.
- Jaki typ osobowości jest najbardziej podatny na przeżywanie nadmiernego stresu?
- Odwołując się do wiedzy o strategiach radzenia sobie ze stresem opisz na czym polega strategia zmiany oceny poznawczej stresora.
- Podaj przykłady chronicznych stresorów społecznych.

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

1. Zmiany cielesne i psychiczne wywołane ważnym dla jednostki wydarzeniem to:
 - a) Stres
 - b) Emocje
 - c) Motywacja
 - d) Nerwica
2. Magazyn pamięci emocji to:
 - a) Autonomiczny układ nerwowy
 - b) Pień mózgu
 - c) Kora mózgu
 - d) Ciało migdałowe

3. Emocje wpływają na procesy umysłowe (przetwarzanie informacji):
 - a) W niewielkim stopniu
 - b) W zależności od kontekstu i sytuacji
 - c) W zależności od nastroju osoby
 - d) W zależności od uprzednich doświadczeń życiowych
4. Funkcją smutku jest przede wszystkim:
 - a) Wzrost gotowości organizmu do dalszej pracy
 - b) Odprężenie i zrelaksowanie organizmu
 - c) Opłakiwanie straty i przewartościowanie celów życiowych
 - d) Zapobieganie sytuacjom stresotwórczym
5. Funkcją złości jest przede wszystkim:
 - a) Gotowość do ucieczki i ukrycia się
 - b) Regulacja przestrzegania norm i zasad
 - c) Atak lub obrona
 - d) Próba uniknięcia kary
6. Funkcją szczęścia jest przede wszystkim:
 - a) Wzrost gotowości organizmu do dalszej pracy
 - b) Odprężenie i zrelaksowanie organizmu po pracy
 - c) Pobudzenie i ożywienie organizmu
 - d) Zapobieganie sytuacjom stresotwórczym
7. Pobudzenie do zachowań prospołecznych to jedna z funkcji:
 - a) Myślenia
 - b) Inteligencji
 - c) Emocji
 - d) Motywacji osiągnięć
8. Zaczynamy działać schematycznie i stereotypowo, szczególnie gdy:
 - a) odczuwamy niski poziom pobudzenia emocjonalnego
 - b) odczuwamy silne emocje pozytywne
 - c) jesteśmy zrelaksowani
 - d) jesteśmy zewnętrznie zmotywowani do działania
9. Stres psychiczny to:
 - a) Zdarzenie bodźcowe zakłócające równowagę psychiczną organizmu
 - b) Zespół specyficznych i niespecyficznych reakcji organizmu na zdarzenie bodźcowe
 - c) Infekcja
 - d) Bodziec negatywnie wpływający na funkcjonowanie organizmu
10. Stresor to:
 - a) Napięcie emocjonalne
 - b) Pobudzenie
 - c) Zdarzenie bodźcowe zakłócające równowagę psychiczną
 - d) Infekcja
11. Do ogólnego zespołu adaptacji wg koncepcji H. Sely'ego należy:
 - a) Koncentracja na problemach
 - b) Stadium odporności
 - c) Faza funkcjonalna
 - d) Poszukiwanie wsparcia społecznego
12. Najefektywniejsza strategia radzenia sobie ze stresem:
 - a) To poszukiwanie wsparcia społecznego
 - b) To koncentracja na problemie
 - c) To zmiana oceny stresorów
 - d) To strategia dopasowana do spostrzeganych wymagań sytuacyjnych
13. Strategia radzenia sobie ze stresem to:
 - a) Zmiana oceny stresorów
 - b) Wypieranie
 - c) Fantazjowanie
 - d) Restrukturyzacja procesów emocjonalnych
14. W stadium reakcji alarmowej, zgodnie z teorią H. Seyle'a:
 - a) Uwalnia się adrenalina
 - b) Występuje skurczenie się węzłów limfatycznych
 - c) Często występuje depresja
 - d) Występuje zmniejszona zdolność stawiania oporu stresorowi pierwotnemu i stresorom ubocznym
15. Celowe działania pozwalające na czasowe opuszczenie obszaru objętego stresem (np. miłe spotkanie towarzyskie) to:
 - a) Radzenie sobie skoncentrowane na emocjach
 - b) Radzenie sobie skoncentrowane na emocjach
 - c) Radzenie sobie skoncentrowane na znaczeniu
 - d) Nieświadome unikanie sytuacji stresowej

WYKŁAD 7: PROCESY MOTYWACYJNE.**WAŻNE ZAGADNIENIA:**

- Jakie są funkcje motywacji?
- Podaj przykłady działań motywów zależności / utrzymania kontroli / ochrony „ja” / rozwojowych.
- Co oznacza pojęcie reaktancji?
- Co to są motywy afiliacji / egotystyczne / prospołeczne?
- O czym decyduje motywacja osiągnięć?
- Czym różnią się ludzie charakteryzujący się tendencją do osiągania sukcesów od osób z tendencją do unikania porażek?
- Czym różni się motywacja zewnętrzna od wewnętrznej?
- Wymień czynniki sprzyjające ujawnieniu się motywacji zewnętrznej do działania.
- Jak uporządkował rodzaje motywacji / potrzeb A. Maslow w swojej koncepcji?

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

1. Motywacja decyduje między innymi o:
 - a) Odpowiedzialności za działania
 - b) Zaburzeniach zachowania
 - c) Inteligencji
 - d) Cechach osobowości
2. Praca na ocenę to wynik działania:
 - a) Motywacji wewnętrznej
 - b) Motywacji zewnętrznej
 - c) Motywacji do unikania porażek
 - d) Braku motywacji
3. Uczenie się aby zdać egzamin to wynik działania:
 - a) Inteligencji
 - b) Braku motywacji
 - c) Motywacji zewnętrznej
 - d) Motywacji wewnętrznej
4. Praca wykonywana dla własnej satysfakcji to wynik :
 - a) Motywacji wewnętrznej
 - b) Motywacji zewnętrznej
 - c) Oczekiwania na nagrodę
 - d) Braku motywacji
5. Jakie działanie ma szansę wzbudzić motywację wewnętrzną ucznia:
 - a) Wprowadzenie na lekcji działań opartych na rywalizacji
 - b) Zachęcanie ucznia do pracy poprzez atrakcyjne nagrody
 - c) Zgoda na samodzielne decydowanie uczniów o rodzaju zadań, które wykonują
 - d) Prowadzenie lekcji zawsze według wcześniej zaplanowanego scenariusza
6. Motywacja osiągnięć decyduje głównie o:
 - a) Indywidualności jednostki
 - b) Wysokiej inteligencji
 - c) Wytrwałości w pracy
 - d) Jakości kontaktów interpersonalnych
7. Motywacja decyduje między innymi o:
 - a) Odpowiedzialności za działanie
 - b) Ilorazie inteligencji
 - c) Zaburzeniach zachowania
 - d) Indywidualności jednostki
8. Na szczycie hierarchii potrzeb Maslowa znajdują się:
 - a) Potrzeby fizjologiczne
 - b) Potrzeby poznawcze
 - c) Potrzeby transcendencji
 - d) Potrzeby bezpieczeństwa
9. U podłoża hierarchii potrzeb Maslowa znajdują się:
 - a) Potrzeby fizjologiczne
 - b) Potrzeby poznawcze
 - c) Potrzeby transcendencji
 - d) Potrzeby samorealizacji
10. Prawo Yerkesa-Dodsona mówi o związku między:
 - a) Osobowością a poziomem wykonania zadania
 - b) Inteligencją a poziomem wykonania zadania
 - c) Poziomem motywacji (pobudzenia) a poziomem wykonania zadania
 - d) Poczuciem kontroli a poziomem wykonania zadania

11. Największe prawdopodobieństwo pojawienia się motywacji wewnętrznej do nauki wystąpi u ucznia:
- o wysokiej inteligencji
 - przekonanego o własnej kompetencji i możliwościach
 - uczącego się w klasie wyposażonej w nowoczesny sprzęt komputerowy
 - pracującego przede wszystkim metodą zadań grupowych

WYKŁAD 8: INTELIGENCJA I STYLE POZNAWCZE

WAŻNE ZAGADNIENIA:

- O czym decyduje inteligencja?
- Czym różni się inteligencja płynna od skryzalizowanej?
- Odwołując się do wiedzy o inteligencji wyjaśnij co oznacza zasada regresji do średniej?
- Jakie rodzaje inteligencji (zdolności) umieścił w swej koncepcji Gardner? Jak można je rozwijać?
- Dlaczego na podstawie wyników testu na inteligencję nie można przewidzieć sukcesów edukacyjnych ucznia w szkole?
- Po jakich zachowaniach / umiejętnościach można poznać ucznia zdolnego?
- Jak rozwijać zdolności uczniów w szkole?
- Na jakie trudności / bariery psychologiczne napotykają uczniowie zdolni?
- Co to jest styl poznawczy?
- Odnosząc się do wiedzy o stylach poznawczych wyjaśnij czym różni się styl refleksyjny od impulsywnego?
- Odnosząc się do wiedzy o stylach poznawczych wyjaśnij czym różni się konkretny styl przetwarzania informacji od abstrakcyjnego?

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

1. Umiejętność rozumienia świata i efektywnego radzenia sobie w otaczającym środowisku to jedna z definicji:
- Inteligencji
 - Emocji
 - Uczenia się
 - Myślenia
 -

2. Efektywne wykonywanie działań i umiejętne korzystanie z doświadczenia to przede wszystkim wynik:
- Inteligencji człowieka
 - Stylu poznawczego jednostki
 - Cech osobowości człowieka
 - Temperamentu, z jakim człowiek się rodzi
3. Inteligencja nie decyduje o:
- Umiejętności rozumienia świata
 - Zdolności uczenia się
 - Odpowiedzialności za podejmowane działania
 - Poziomie przystosowania do nowego otoczenia
4. Największy wpływ na poziom inteligencji człowieka ma:
- Jego wrodzony potencjał
 - Edukacja
 - Aspiracje i wykształcenie rodziców
 - Stres psychospołeczny
5. Do środowiskowych czynników modyfikujących rozwój inteligencji dziecka nie należy:
- Stres psychospołeczny
 - Poziom inteligencji rodziców
 - Wykształcenie rodziców
 - Styl wychowania dziecka
6. Z modelu rozkładu ilorazu inteligencji w populacji wynika, że:
- Około 40% ludzi charakteryzuje przeciętny poziom inteligencji
 - Około 30% osób charakteryzuje ponadprzeciętny poziom inteligencji
 - Wśród osób o ponadprzeciętnej inteligencji jest nieco więcej kobiet niż mężczyzn
 - Osób o ponadprzeciętnej inteligencji i upośledzonych intelektualnie jest tyle samo
7. Osób bardzo inteligentnych (iloraz inteligencji powyżej 120 punktów) jest:
- Około 25% w naszym społeczeństwie
 - Więcej wśród kobiet
 - Tyle samo, co osób upośledzonych umysłowo
 - Najwięcej wśród ludzi białych

8. Regresja do średniej to :
- Obniżenie ilorazu inteligencji
 - Jedna z prawidłowości dziedziczenia inteligencji
 - Upośledzenie umysłowe
 - Obniżenie poziomu inteligencji na skutek stresu
9. Do rodzajów inteligencji wg koncepcji Gardnera nie należy:
- Inteligencja motoryczna
 - Inteligencja muzyczna
 - Inteligencja językowa
 - Inteligencja plastyczna
10. Tendencja do szybkiego udzielania odpowiedzi i popełniania wielu błędów w procesie rozwiązywania zadań to przejaw:
- Refleksyjności
 - Impulsywności
 - Zależności od pola percepcji
 - Konkretności
11. Tendencja do długiego namyślenia się i popełniania niewielu błędów w procesie rozwiązywania zadań to przejaw:
- Refleksyjności
 - Impulsywności
 - Zależności od pola percepcji
 - Konkretności
12. Posługiwanie się konkretnymi przykładami pojęć i schematów poznawczych to przejaw stylu:
- Konkretnego (wyobraźniowego)
 - Pojęciowego
 - Impulsywnego
 - Refleksyjnego
13. Posługiwanie się ogólnymi pojęciami i schematami poznawczymi to przejaw stylu:
- Konkretnego (wyobraźniowego)
 - Pojęciowego
 - Impulsywnego
 - Refleksyjnego

WYKŁAD 9: RÓŻNICE INDYWIDUALNE W ZAKRESIE OSOBOWOŚCI I TEMPERAMENTU

WAŻNE ZAGADNIENIA:

- Jak w psychologii definiuje się osobowość?
- Jakie wymiary osobowości wyróżnił w swej koncepcji Eysenck?
- Jakie zachowania są charakterystyczne dla osób introwertywnych / ekstrawertywnych / neurotycznych?
- Czym, wg koncepcji Rottera, różni się osoba o wewnętrznym umiejscowieniu kontroli od osoby zewnatrzsterownej?
- Czym, wg koncepcji M. Snydera, różni się osoba o pragmatycznej koncepcji własnej osoby od pryncypialisty?
- Jakie wymiary osobowości ujawniła teoria Wielkiej Piątki?
- Co to jest temperament?
- Jakie kryteria temperamentu wymieniają w swojej koncepcji Thomas i Chess?
- Jakie cechy charakteryzują temperament trudny?
- Na jakie problemy, wynikające z cech temperamentalnych, napotykają dzieci o temperamencie
- trudnym, ich rodzice i nauczyciele?
- Jakie wymiary definiujące pojęcie temperamentu wymienia w swojej koncepcji Strelau?
- Wymień trzy hipotezy pojawiania się różnic płciowych.
- Odwołując się do koncepcji schematów płci wyjaśnij, czym różni się płć biologiczna od płci
- psychologicznej?
- Co oznacza pojęcie androgynii?
- Jak G. Hofstede definiuje kultury męskie / kobiece, o których mówi hipoteza wpływu czynników kulturowych na pojawienie się różnic płciowych?

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

- Pragmatyk to osoba:
 - Kierująca się zawsze własnym zdaniem
 - Prezentująca siebie tak, by wyrzucić określone wrażenie na otoczeniu
 - Buntownicza; indywidualista
 - Której trudno jest panować nad własnymi emocjami

2. Pryncypalista to osoba:
 - a) Kierująca się zawsze własnym zdaniem
 - b) Prezentująca siebie tak, by wywrzeć określone wrażenie na otoczeniu
 - c) Plastyczna, łatwo dopasowująca się do wymagań sytuacji
 - d) Która nie mówi tego co myśli
3. Osoby zewnątrzsterowne (o zewnętrznym umiejscowieniu kontroli):
 - a) Są raczej niezależne i nie poddają się manipulacji
 - b) Mają poczucie wpływu na własne działania
 - c) Mają wysoki poziom aspiracji
 - d) Są wrażliwe na krytykę i oceny ze strony innych osób
4. Głównym wyznacznikiem ekstrawersji jest:
 - a) Otwartość na zmiany i poszukiwanie wrażeń
 - b) Niestabilność emocjonalna
 - c) Optymizm
 - d) Sumienność
5. Głównym wyznacznikiem introwersji jest:
 - a) Niestabilność emocjonalna
 - b) Pesymizm
 - c) Sumienność
 - d) Wrażliwość na stymulację bodźcową
6. Osoba, która pozostaje niezmiennie sobą niezależnie od wymagań sytuacji to:
 - a) Człowiek zewnątrzsterowny
 - b) Pragmatyk
 - c) Neurotyk
 - d) Pryncypalista
7. Do najważniejszych wymiarów wg teorii Wielkiej Piątki nie zaliczamy:
 - a) Sumienności
 - b) Ekstrawersji
 - c) Refleksyjności
 - d) Otwartości na doświadczenie
8. Twój kolega, niezależnie od sytuacji, ma poczucie braku wpływu na własne działania, łatwo ulega presji otoczenia i bywa wrażliwy na krytykę ze strony innych osób. Można by go nazwać:
 - a) ekstrawertykiem
 - b) pragmatykiem
 - c) osobą o zewnętrznym umiejscowieniu kontroli
 - d) pryncypalistą
9. Twój kolega niezależnie od sytuacji wyznaje zawsze te same wartości i kieruje się nimi w swoim życiu. Można by go nazwać:
 - a) Pryncypalistą
 - b) Konformistą
 - c) Pragmatykiem
 - d) Ekstrawertykiem
10. Osoby wewnątrzsterowne (o wewnętrznym umiejscowieniu kontroli):
 - a) Są raczej niezależne i nie poddają się manipulacji
 - b) Mają poczucie braku wpływu na własne działania
 - c) Są zależne od otoczenia i łatwo ulegają jego presji
 - d) Są wrażliwe na krytykę i oceny ze strony innych osób
11. Osoba, która jest plastyczna i łatwo dopasowuje się do wymagań sytuacji to:
 - a) Człowiek zewnątrzsterowny
 - b) Pragmatyk
 - c) Neurotyk
 - d) Pryncypalista
12. Kobiety w porównaniu z mężczyznami lepiej radzą sobie z:
 - a) Obliczeniami arytmetycznymi
 - b) Rozwiązywaniem zadań przestrzennych
 - c) Uceniem innych osób
 - d) Testami badającymi zdolności motoryczne, np. trafianie do celu
13. Mężczyźni w porównaniu z kobietami lepiej radzą sobie z:
 - a) Rozpoznawaniem i wyrażaniem emocji
 - b) Uceniem innych osób
 - c) Płynnością i sprawnością wypowiedzi
 - d) Odczytywaniem mapy

WYKŁAD 10: TECHNIKI WPŁYWU SPOŁECZNEGO.**WAŻNE ZAGADNIENIA:**

- Co oznacza pojęcie wpływu społecznego / manipulacji?
- Wymień znane ci techniki wpływu społecznego.
- Jakie znasz sekwencyjne strategie zmiany postaw?
- Dlaczego lubimy bardziej znane obiekty / osoby niż nowe / nieznanne?
- W jakich warunkach ludzie są bardziej podatni na manipulację?
- Jak chronić się przed manipulacją?

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

1. Do metod wpływu społecznego nie należy:
 - a) Reguła wzajemności
 - b) Zasada społecznego dowodu słuszności
 - c) Efekt pierwszeństwa i świeżości
 - d) Reguła niedostępności
2. Do metod wpływu społecznego nie należy:
 - a) Reguła wzajemności
 - b) Zasada zaangażowania i konsekwencji
 - c) Strategia autohendikapu
 - d) Reguła lubienia i sympatii
3. Technika odmowa – wycofanie to forma:
 - a) Społecznego dowodu słuszności
 - b) Reguły wzajemności
 - c) Reguły niedostępności
 - d) Zasady zaangażowania i konsekwencji
4. Czynnikiem modyfikującym sympatię jest:
 - a) Częstość kontaktów
 - b) Wzajemność
 - c) Zaangażowanie
 - d) Poczucie zobowiązania
5. Podarowanie znajomemu prezentu przed wyjawieniem własnej prośby to wykorzystanie:
 - a) Zasady społecznego dowodu słuszności
 - b) Zasady wzajemności
 - c) Zasady lubienia i sympatii
 - d) Zasady zaangażowania i konsekwencji
6. Skłonienie znajomego do przyjęcia stanowiska w sprawie pożyczania pieniędzy przed wyjawieniem prośby o finansową pożyczkę to wykorzystanie:
 - a) Zasady społecznego dowodu słuszności
 - b) Zasady wzajemności
 - c) Zasady lubienia i sympatii
 - d) Zasady zaangażowania i konsekwencji
7. Przekonanie, że jedzenie prażonej kukurydzy w kinie jest poprawne i właściwe, bo wszyscy tak robią, jest wynikiem działania:
 - a) Zasady społecznego dowodu słuszności
 - b) Zasady wzajemności
 - c) Reguły dostępności produktu
 - d) Zasady zaangażowania i konsekwencji
8. Zasada społecznego dowodu słuszności działa najefektywniej:
 - a) W sytuacji niepewnej i niejasnej
 - b) W sytuacjach często powtarzających się
 - c) Gdy stosuje się go wobec osób znanych i lubianych
 - d) W sytuacji konkurowania z innymi o dobra trudno dostępne
9. W jakiej sytuacji cena 50 złotych za wisiołek wyda Ci się mniejsza:
Sytuacja 1. Gdy wcześniej kupisz sukienkę za 300 złotych
Sytuacja 2. Gdy nic wcześniej nie kupisz:
 - a) W sytuacji pierwszej gdyż działa tu mechanizm zakotwiczenia
 - b) W sytuacji pierwszej gdyż działa tu mechanizm dostępności
 - c) W sytuacji drugiej gdyż działa tu mechanizm autopercepcji
 - d) W sytuacji drugiej gdyż działa tu technika niskiej piłki
10. Jeśli student przyłapany na ściąganiu podczas egzaminu tłumaczy, że ściągał, bo wszyscy tak robili, to uległ on:
 - a) Zasadzie społecznego dowodu słuszności
 - b) Zasadzie wzajemności
 - c) Zasadzie lubienia i sympatii
 - d) Zasadzie zaangażowania i konsekwencji
11. Gdy dziecko chcąc tak naprawdę pożyczyć samochód od ojca na jeden dzień zaczyna od poproszenia rodzica o pożyczanie auta na tydzień, to stosuje ono manipulację zwaną:
 - a) Technika niskiej piłki
 - b) Technika stopy w drzwiach
 - c) Technika drzwiami w twarz
 - d) Regułą wzajemności

**WYKŁAD 11: NATURA CZY KULTURA - CZYNNIK BIOLOGICZNY
I SPOŁECZNY W ROZWOJU CZŁOWIEKA****WAŻNE ZAGADNIENIA:**

- Jakie czynniki determinują rozwój inteligencji i cech osobowości człowieka?
- O czym mówi hipoteza progu / interakcyjna?
- Co oznacza pojęcie pasywnego / aktywnego / realizującego się na zasadzie wywołania sposobu wpływu genotypu na środowisko?

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

1. Hipoteza progu mówi, że rozwój kompetencji poznawczych człowieka zależy od:
 - a) Współdziałania genów i środowiska
 - b) Wyłącznie od środowiska
 - c) Współdziałania genów i środowiska tylko w obszarze niekorzystnych oddziaływań środowiskowych
 - d) Poziomu inteligencji rodziców
2. Zgodnie z hipotezą progu bardzo zdolne dziecko nie rozwinie w pełni swojego potencjału w środowisku:
 - a) Średnio wyposażonym w bodźce stymulujące rozwój
 - b) Bardzo ubogo wyposażonym w bodźce stymulujące rozwój
 - c) Bardzo bogato wyposażonym w bodźce stymulujące rozwój, jeżeli rodzice nie poświęcają mu wystarczająco uwagi
 - d) Bardzo bogato wyposażonym w bodźce stymulujące rozwój, jeżeli ma kilkoro rodzeństwa
 - e)
3. Hipoteza interakcyjna mówi, że:
 - a) Geny decydują o tym, w jaki sposób człowiek poznaje świat i jak organizuje środowisko, w którym żyje
 - b) Rozwój zależy głównie od środowiska
 - c) Rozwój zależy wyłącznie od środowiska
 - d) Rozwój zależy głównie od genów

4. Pasywny sposób wpływu genów na środowisko ma miejsce gdy:
 - a) Biologiczni rodzice tworzą środowisko wychowawcze odpowiadające genotypowi dziecka
 - b) Dziecko prowokuje rodziców do określonych zachowań
 - c) Dziecko w sposób selektywny zwraca uwagę na określone elementy środowiska
 - d) Dziecko samodzielnie organizuje swoje otoczenie
5. Realizujący się na zasadzie wywołania (evocative) wpływ genów na środowisko ma miejsce gdy:
 - a) Dziecko samodzielnie organizuje swoje otoczenie
 - b) Dziecko w sposób selektywny zwraca uwagę na określone elementy środowiska
 - c) Dziecko prowokuje rodziców do określonych reakcji
 - d) Biologiczni rodzice tworzą środowisko wychowawcze odpowiadające genotypowi dziecka
6. Aktywny sposób wpływu genów na środowisko ma miejsce gdy:
 - a) Biologiczni rodzice tworzą środowisko wychowawcze odpowiadające genotypowi dziecka
 - b) Dziecko całkowicie poddaje się wpływom otoczenia
 - c) Dziecko prowokuje rodziców do określonych reakcji
 - d) Dziecko w sposób selektywny zwraca uwagę i wybiera określone elementy środowiska

**WYKŁAD 12: PODSTAWY ROZWOJU EMOCJONALNOSPÓŁECZNEGO.
ROZWÓJ WIĘZI Z DRUGIM CZŁOWIEKIEM. ETAPY ROZWOJU MORALNEGO
(KONCEPCJA L. KOLBERGA).****WAŻNE ZAGADNIENIA:**

- Jakie są warunki determinujące przywiązanie między dzieckiem a jego opiekunem?
- Wymień typy więzi między dzieckiem a jego opiekunem, opisane w koncepcji M. Ainsworth.
- Jak powstaje więź ufna?
- Czym różni się więź lękowo unikająca od lękowo –ambiwalentnej?
- Jakie są konsekwencje rozwoju ufnej więzi / braku więzi między dzieckiem i jego opiekunem?
- Co to jest choroba sieroca?
- Charakterystyka etapów rozwoju moralnego wg Kohlberga.

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

1. Negatywne konsekwencje braku przywiązania to:
 - a) Zaburzenia rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego
 - b) Depresja młodzieńcza
 - c) Specyficzne trudności w uczeniu się (dysleksja)
 - d) Zaburzenia łaknienia
2. Ufne przywiązanie dziecka do matki jest podstawowym warunkiem:
 - a) Właściwego rozwoju społecznego dziecka
 - b) Pojawienia się późniejszym okresie motywacji osiągnięć
 - c) Wysokiej inteligencji dziecka
 - d) Kształtowanie się wysokiej samooceny dziecka
3. Wyształcenie się przywiązania nie jest zależne od:
 - a) Aktywnego wchodzenia w interakcje z dzieckiem
 - b) Wrodzonych zachowań dziecka zachęcających dorosłego do bliskości
 - c) Pocieszania przez dotyk
 - d) Kontaktu fizycznego matki i dziecka natychmiast po urodzeniu się dziecka
4. Do warunków determinujących przywiązanie zaliczamy:
 - a) Uspokojenie dziecka, aktywne wchodzenie z nim w interakcje oraz reagowanie na sygnały pochodzące od dziecka
 - b) Poziomą inteligencję rodziców
 - c) Zaspokajanie potrzeb poznawczych dziecka
 - d) Kontakt fizyczny matki i dziecka natychmiast po urodzeniu się dziecka
5. Do społecznych wyzwalaczy więzi między opiekunem a dzieckiem nie należy:
 - a) Płacz dziecka
 - b) Przywieranie dziecka do matki
 - c) Spokojny sen dziecka
 - d) Uśmiech dziecka
6. Osoba, która w swoim postępowaniu dąży przede wszystkim do spełnienia zewnętrznych oczekiwań społecznych, znajduje się na:
 - a) Przedkonwencjonalnym poziomie rozwoju moralnego
 - b) Konwencjonalnym poziomie rozwoju moralnego
 - c) Pokonwencjonalnym poziomie rozwoju moralnego
 - d) Jest amoralna

WYKŁAD 13: PRZEBIEG ROZWOJU POZNAWCZEGO

WAŻNE ZAGADNIENIA:

- Jakie warunki stymulujące rozwój myślenia wymienia w swojej koncepcji J. Piaget?
- Jakie etapy rozwoju myślenia wymienia w swojej koncepcji J. Piaget?
- Jakie cechy charakteryzują myślenie dziecka w stadium sensoryczno-motorycznym / myślenia przedoperacyjnego / operacji konkretnych / operacji formalnych?
- Czym różni się pojęcie „stałości przedmiotu” od pojęcia „stałości ukrytych cech przedmiotów”?
- Podaj przykłady sytuacji, z których można wnioskować, że dziecko nie opanowało pojęć stałości ukrytych cech przedmiotów.

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

1. Egocentryzm, centracja, brak pojęć stałości to, zgodnie z teorią J. Piageta, cechy myślenia na poziomie:
 - a) Operacji konkretnych
 - b) Wyobrażeń przedoperacyjnych
 - c) Operacji formalnych
 - d) Stadium sensoryczno-motorycznego
2. Myślenie hipotetyczno-dedukcyjne to, zgodnie z teorią J. Piageta, cecha charakteryzująca stadium:
 - a) Operacji formalnych
 - b) Operacji konkretnych
 - c) Wyobrażeń przedoperacyjnych
 - d) Stadium sensoryczno-motorycznego
3. Kształtowanie pojęcia stałości przedmiotu to, zgodnie z teorią J. Piageta, cecha:
 - a) Stadium sensoryczno-motorycznego
 - b) Wyobrażeń przedoperacyjnych
 - c) Operacji konkretnych
 - d) Operacji formalnych
4. Ukształtowanie pojęcia stałości ukrytych cech przedmiotów to, zgodnie z teorią J. Piageta, cecha:
 - a) Stadium sensoryczno-motorycznego
 - b) Operacji formalnych
 - c) Wyobrażeń przedoperacyjnych
 - d) Operacji konkretnych

5. Pokazujemy dziecku osiem drewnianych koralików – dwa szare i sześć białych. Pytamy: Których koralików jest więcej – drewnianych czy białych? Dziecko odpowiada: Białych. Z odpowiedzi dziecka, zgodnie z teorią J. Piageta, można wnioskować, że jest ono w rozwoju intelektualnym na etapie:
- Stadium sensoryczno-motorycznego
 - Wyobrażeń przedoperacyjnych
 - Operacji konkretnych
 - Operacji formalnych
6. Do rozwiązania logicznego zadania z treścią, wymagającego użycia abstrakcyjnych pojęć, według kategorii zaproponowanych przez Piageta, potrzebne jest zaangażowanie:
- Operacji formalnych
 - Operacji konkretnych
 - Wyobrażeń przedoperacyjnych
 - Myślenia indukcyjnego
7. Rozumowanie pozakonkretnie i abstrakcyjne to, wg koncepcji J. Piageta, cecha charakteryzująca stadium:
- Operacji formalnych
 - Operacji konkretnych
 - Wyobrażeń przedoperacyjnych
 - Sensoryczno-motoryczne
8. Decentralizacja i opanowanie niezmienników to, wg koncepcji J. Piageta, osiągnięcie stadium:
- Operacji konkretnych
 - Operacji formalnych
 - Myślenia przedoperacyjnego
 - Myślenia twórczego
9. Wg koncepcji J. Piageta operacje szeregowania i klasyfikacji są wykorzystywane przez dziecko, gdy rozwinięte ono myślenie na poziomie:
- Przedoperacyjnym
 - Sensoryczno-motorycznym
 - Formalnym
 - Konkretnym

WYKŁAD 14: ROZWÓJ PSYCHOSPÓŁECZNY CZŁOWIEKA W CIĄGU ŻYCIA

WAŻNE ZAGADNIENIA:

- Co, wg koncepcji E. Eriksona, jest kryterium podziału życia człowieka na etapy?
- Dlaczego, wg koncepcji E. Eriksona, przeżywamy życiowe kryzysy?
- Jakie są możliwe rozwiązania kryzysów w poszczególnych fazach rozwojowych?
- Jakie warunki sprzyjają pozytywnemu / negatywnemu rozwiązaniu kryzysów w kolejnych etapach życia?

PRZYKŁADOWE PYTANIA:

- Ufność-nieufność to wg E. Eriksona możliwe rozwiązania kryzysu pojawiającego się w stadium:
 - Niemowlęctwa
 - Dorastania (adolescencji)
 - Dorosłości
 - Starzenia się
- Intymność-izolacja to według Eriksona możliwe rozwiązania kryzysu pojawiającego się w stadium:
 - Niemowlęctwa
 - Dorastania (adolescencji)
 - Wczesnej dorosłości
 - Późnej starości
- Integralność (ego)-rozpacza to według Eriksona możliwe rozwiązania kryzysu pojawiającego się w stadium:
 - Średniego dzieciństwa (młodszy wiek szkolny)
 - Dorastania (adolescencji)
 - Dorosłości
 - Starzenia się
- Przedsiębiorczość-poczucie niższości to według Eriksona możliwe rozwiązania kryzysu pojawiającego się w stadium:
 - Średniego dzieciństwa (młodszy wiek szkolny)
 - Dorastania (adolescencji)
 - Średniej dorosłości
 - Późnej starości

5. Produktywność-stagnacja to według Eriksona możliwe rozwiązania kryzysu pojawiającego się w stadium:
 - a) Dorosłości
 - b) Dorastania (adolescencji)
 - c) Młodszego wieku szkolnego
 - d) Niemowlęctwa
6. Inicjatywa lub poczucie winy wg Eriksona możliwe rozwiązania kryzysu pojawiającego się w stadium:
 - a) Niemowlęctwo
 - b) Wczesne dzieciństwo
 - c) Dorastanie (adolescencja)
 - d) Dorosłość
7. Wg koncepcji E. Eriksona możliwe rozwiązanie kryzysu pojawiającego się w stadium średniego dzieciństwa (młodszego wieku szkolnego) to:
 - a) Zaufanie
 - b) Przedsiębiorczość
 - c) Poczucie winy
 - d) Inicjatywa
8. Wg koncepcji E. Eriksona możliwe rozwiązanie kryzysu pojawiającego się w stadium wczesnej dorosłości (20-30/40 r.ż.) to:
 - a) Izolacja
 - b) Przedsiębiorczość
 - c) Produktywność
 - d) Poczucie niższości
9. Jaki status tożsamości, wg koncepcji Eriksona i Marci, osiągnął nastolatek, który bez etapu poszukiwań przejął tożsamość swojego autorytetu i zachowuje się zgodnie z prezentowanym przez autorytet wzorcem zachowań:
 - a) Tożsamość rozproszona
 - b) Moratorium
 - c) Dyfuzja tożsamości
 - d) Tożsamość lustrzana
10. Jaki status tożsamości, wg koncepcji Eriksona i Marci, osiągnął nastolatek, który poszukuje, angażuje się w coraz to nowe zadania, ale żadnego z nich właściwie nie kończy?
 - a) Tożsamość rozproszona
 - b) Moratorium
 - c) Dyfuzja tożsamości
 - d) Tożsamość lustrzana
11. Jaki status tożsamości, wg koncepcji Eriksona i Marci, osiągnął nastolatek, który odrzucił obraz siebie jako dziecka, ale nie angażuje się i nie podejmuje żadnych wyborów, by ukształtować obraz siebie jako dorosłego?
 - a) Tożsamość rozproszona
 - b) Moratorium
 - c) Tożsamość dojrzała
 - d) Tożsamość lustrzana
12. Jaki status tożsamości, wg koncepcji Eriksona i Marci, osiągnął nastolatek, który dokonał wyboru własnej drogi życiowej, po uprzednim rozpatrzeniu różnych możliwości i wypróbowaniu siebie:
 - a) Tożsamość rozproszona
 - b) Moratorium
 - c) Tożsamość dojrzała
 - d) Tożsamość lustrzana